

ВИСНОВОК

рецензента

кандидата педагогічних наук, професора кафедри педагогіки

Шевченка Володимира Вікторовича

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Ребрини Марини Василівни на тему:

«МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

В УМОВАХ ОСВІТНЬО - НАУКОВОГО КЛАСТЕРУ»

поданої на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії

за спеціальності 014 Середня освіта (трудове навчання та технології)

У представленому на рецензію дисертаційному дослідженні Ребрини Марини Василівни піднімається надзвичайно важлива та актуальна проблема підготовки майбутніх учителів технологій в умовах освітньо - наукового кластеру.

Актуальність дисертаційної роботи Ребрини М. В. є переконливою і зумовлена викликами сучасності: глобалізацією, цифровізацією, необхідністю відбудови України та вимогами Нової української школи. Авторка слушно зауважує, що воєнні дії спричинили масштабні зміни в освітньому середовищі, що вимагає підготовки вчителя нової генерації, здатного працювати в умовах нестабільності. Особливого значення це набуває для технологічної освіти, яка є базою для розвитку людського капіталу, спроможного забезпечити повоєнне відновлення країни та впровадження STEM-рішень.

Теоретичний аналіз проблеми здійснено дисертанткою на належному науковому рівні. У роботі проаналізовано широке коло літературних джерел, що дозволило розкрити психолого-педагогічні аспекти професійного становлення студентів та здійснити ґрунтовний дефінітивний аналіз ключових понять, таких як «освітньо - науковий кластер» та «інноваційна освітня діяльність». Важливим здобутком є вивчення та систематизація зарубіжного досвіду (США, Фінляндія, Японія), що дозволило виявити спільні тенденції інтеграції освіти, науки й виробництва.

Аспіранткою вдало, з глибоким усвідомленням проблеми визначено низку суперечностей: між зростаючою суспільною потребою у висококваліфікованих учителях технологій, здатних працювати в інноваційному, цифровому та післявоєнному відновлювальному середовищі, та недостатнім рівнем інтеграції освіти, науки й виробництва в системі їх підготовки; між необхідністю формування в майбутніх учителів технологій сучасних професійних, технологічних і дослідницьких компетентностей та обмеженими можливостями традиційних методик навчання забезпечити практикоорієнтований характер підготовки; між потребою впровадження моделі, що передбачає кластерну взаємодію, як ефективного механізму поєднання освітніх, наукових і виробничих ресурсів та відсутністю науково обґрунтованої методики її реалізації у підготовці майбутніх учителів технологій; між вимогами сучасних стандартів технологічної освіти до використання цифрових платформ, інноваційного обладнання і реальних виробничих практик та недостатнім рівнем організаційно-методичного забезпечення цього процесу у закладах вищої освіти.

Наукова новизна одержаних результатів дисертаційної роботи Марини Ребрини полягає у тому, що в ній уперше на теоретико - методологічному рівні обґрунтовано організаційно-педагогічні засади та розроблено цілісну модель підготовки майбутніх учителів технологій у кластерному середовищі. Інноваційною складовою є розроблення траєкторії кластерної взаємодії та партнерства, яка відображає поетапну логіку співпраці між усіма учасниками кластеру: ЗВО, ЗЗСО, науковими установами та партнерами виробництва.

Обґрунтованість і достовірність наукових результатів, висновків і рекомендацій. Теоретичні та методичні твердження, висновки й узагальнення вдало сформульовані та обґрунтовані на теоретичному і процесуальному рівнях.

Практичні результати дослідження. Основні теоретичні та практичні результати дослідження, а також концептуальні положення й загальні висновки підтверджуються розробленням та впровадженням комплексу організаційно-методичного забезпечення підготовки майбутніх учителів технологій в

освітньо - науковому кластері. Зокрема, методичні рекомендації «Організація освітнього процесу в кластерному середовищі», «Програма практичної підготовки та наукових досліджень майбутніх учителів технологій в умовах освітньо-наукового кластеру», «Кластерна взаємодія та партнерство у підготовці майбутніх учителів технологій».

У першому розділі дисертантка аналізує зарубіжний досвід та можливості його адаптації в кластерному середовищі. У розділі систематизовано прогресивний досвід провідних країн, що дозволило виокремити цінні інструменти для української системи освіти. США: використання моделі шкіл професійного розвитку (Professional Development Schools) та акцент на цифровий грамотності й критичному мисленні; Фінляндія: впровадження системи *meriting system* (оцінювання професійних заслуг) та використання педагогічного портфоліо як засобу відстеження індивідуального прогресу студента; Японія: особливості ступеневої системи та залучення до спільних дослідницьких проєктів.

Авторкою визначені концептуальні засади підготовки майбутніх учителів технологій. Вона обґрунтовує, що професійне становлення вчителя в кластерному середовищі – це багатокomпонентна система, яка включає мотиваційно - спрямовуючий, змістово - організаційний, операційно - технологічний та результативний компоненти. Це дозволяє перейти від традиційного навчання до інноваційно орієнтованого простору розвитку людського капіталу. Перший розділ роботи розкриває теоретичну базу дослідження й створює передумови для розроблення авторської моделі кластерної взаємодії.

У другому розділі дисертанткою здійснене комплексне обґрунтування інноваційної системи навчання, що базується на синергії освіти, науки та виробництва. Марина Василівна розробила чітку дорожню карту взаємодії між усіма учасниками кластеру. Розроблена авторкою модель представлена як відкрита динамічна система, що базується на синергетичному підході.

Важливим результатом методичної частини дослідження є розроблена інтегрована модель «Знання – Практика – Дослідження», яка розподіляє

Висловлені зауваження та побажання спрямовані на удосконалення дисертаційної роботи і не впливають на загальну позитивну оцінку наукового дослідження.

Загальний висновок. Аналіз дисертації «Методика підготовки майбутніх учителів технологій в умовах освітньо - наукового кластеру» та опублікованих праць Ребрини Марини Василівни дає підстави для висновку, що це самостійно виконана, завершена наукова робота, яка має вагоме науково - теоретичне та прикладне значення, заслуговує позитивної оцінки, відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, а її авторка заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (трудове навчання та технології).

Рецензент
професор кафедри педагогіки,
кандидат педагогічних наук, доцент
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова

